

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ
สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี
อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

Development of the Children's Caretaker-Teachers in Organizing an Integrated
Learning Experience at the Child Development Center of Phosi Sub-District
Administration Organization, Phochai District, Roi-Et Province

รัชดาพร ขจรโมทย์¹ และ ชัยยนต์ เพาพาน²

Ratchadaphon Khachonmot,¹ and Chaiyon Phaophan²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

² ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัญหา 2) แนวทางการพัฒนา 3) ผลการพัฒนาตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต (Observation) การสะท้อนผล (Reflecting) มีกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสังเกตและแบบประเมินผลและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายและพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูผู้ดูแลเด็กส่วนมากไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย ทำให้ขาดความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย 2) ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแบบคลินิกเพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างครบทุกขั้นตอนคือด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ (เนื้อหา) กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล 3) ผลการพัฒนาตามแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า 3.1) ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้เพิ่มมากขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) 3.2) ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$)

คำสำคัญ : การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก / การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ABSTRACT

This study aimed to investigate: 1) the problem state, 2) guidelines on development, 3) the results of development according to the ways in organizing an integrated learning experience of the children's caretaker-teachers in the child development center of Phosi Sub-District Administration Organization, Phochai district, Roi-Et province using the action research methodology. The study consisted of 4 steps: planning, acting, observing and reflecting. There were 30 research participants and key informants. The instruments consisted of a semi-structured interview, an observation form, an evaluation form and a questionnaire. Descriptive data analysis was conducted. The study results revealed as follows: 1) Most of the children's caretaker-teachers never got trained in organizing an integrated learning experience for young children. 2) The workshop and clinical supervision should be offered

to provide the children's caretaker-teachers with knowledge and understanding of organizing an integrated learning experience by writing a plan for it with all the components of learning objectives, learning substances (contents), activities and the learning process, media and learning sources, and measurement as well as evaluation. 3) The results of development according to the ways in organizing an integrated learning experience that were followed by the children's caretaker-teachers showed that the children's caretaker-teachers had the overall increasing knowledge at the most appropriate level (mean = 4.72). The children's caretaker-teachers were able to organize the overall learning experience at the most appropriate level (mean = 4.85).

Keywords : Development of the Children's Caretaker-Teachers / Integrated Learning Experience

/ Child Development Center

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อ ธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนภายใต้บริบทสังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็ก พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและ สังคม (กรมวิชาการ. 2546) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษา และพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้ หลักการบูรณาการให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. 2547) หลักการ บูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียน การสอนระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถ เรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็น หน้าที่ของครูจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลาย ประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัย การประเมินการเรียนรู้ ของเด็ก ครูควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตน พัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กว่า ได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่ วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิด การเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูในการวางแผน การจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนและใช้ ในการประเมิน ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (สำนักประสานและพัฒนากิจการ ศึกษาท้องถิ่น. 2547)

บุคลากรนับว่าที่มีความสำคัญในการดำเนินงานในองค์กรต่างๆ ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรจึงมีความสำคัญควบคู่ไปด้วย จะเห็นได้ว่าหน่วยงานหรือองค์กรจะมีแผนการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานภายในองค์กรนั้นๆ และเพิ่มคุณภาพ ของบุคลากรตามภาวะเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งได้มี ผู้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนั้นการพัฒนา บุคลากรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะบุคลากรครูมีบทบาทต่อความสำคัญของการศึกษา ของไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์ จึงสมควรที่จะได้รับการพัฒนา ความรู้ความสามารถตลอดจนทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิด ผลดีทั้งในระดับบุคคลและหน่วยงานหรือองค์กรและประเทศชาติ ต่อไป (สุพร สามัตถิยะ. 2547)

สภาพปัจจุบันปัญหาจากการรายงานผลการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2554 และการนิเทศภายในและการประชุมปรึกษาหารือคณะครูผู้ดูแลเด็กเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนการสอน ระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก อบต.โพธิ์ศรี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมที่ต้องจัดการศึกษา ให้เด็ก คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่ง 6 กิจกรรมหลักที่กล่าวมา ข้างต้น ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดการเรียน การสอนได้ตรงตาม หลักการของการจัดกิจกรรมและตอบสนองความต้องการของ เด็กอย่างสนุกสนานเมื่อทำกิจกรรม ทั้ง 6 กิจกรรมหลัก จะเห็น ได้จากรายงานผลการประเมินการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ของเด็กประจำปีการศึกษา 2554 อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในส่วนของ การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จึงได้ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุจากปัจจัยหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านที่ 1 ครูผู้ดูแลเด็ก ปัจจัยด้านที่ 2

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปัจจัยที่ 3 ตัวผู้เรียนหรือเด็ก พบว่าด้านที่ 1 ครูผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ไม่ใช้กิจกรรมการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปัจจัยด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่ยึดแผนจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ส่วนที่จัดทำแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่ยึดแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ และปัจจัยด้านที่ 3 ตัวผู้เรียนหรือเด็ก พบว่า เด็กมักชอบเล่นเกมการศึกษาคนเดียว ไม่ชอบเล่นกับเพื่อนๆ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี. 2554)

การที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังงานวิจัยจำนวนมากที่ยืนยันเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ เช่น (พลอยพัชชา อามาตย์. 2552) พบว่าการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลยุทธ์ 2 กิจกรรม คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน สามารถพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ (สุกัญญา แก้วจันลา. 2552) พบว่าการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการในวงรอบที่ 2 โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าให้สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการที่เขียนไว้ไปใช้สอนจริงได้ (สุธาสิณี ประจำเมือง. 2551) ได้ดำเนินการพัฒนาตามแผนปฏิบัติการ ในวงรอบ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ผลการดำเนินการกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และสามารถจัดกิจกรรมประจำวันที่ควรจัดให้เด็กได้ในระดับหนึ่ง

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักวิชาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ จึงมีความสนใจที่จะดำเนินการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยึดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ. 2546) ประกอบด้วย

1. การเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการประกอบด้วย
  - 1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1.2 สารการเรียนรู้
  - 1.3 กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้
  - 1.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้
  - 1.5 การวัดผลและประเมินผล
2. กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 กิจกรรม
  - 2.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
  - 2.2 กิจกรรมสร้างสรรค์
  - 2.3 กิจกรรมกลางแจ้ง
  - 2.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์
  - 2.5 กิจกรรมเสรี
  - 2.6 กิจกรรมเกมการศึกษา
3. แนวทางการพัฒนา มีดังนี้
  - 3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (สมิต สัมฤทธิ์. 2546)
  - 3.2 การนิเทศแบบคลินิก (ชาญชัย อาจันสมมาตรย์. 2548)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ของเคมมิสและแมกแทกการ์ท (Kemmis and McTaggart. 1988) โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติตามแผน (Action)

3. การสังเกต (Observation)
  4. การสะท้อนผล (Reflection)
- ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 4 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 25 คน ประกอบด้วยคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี จำนวน 2 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี จำนวน 1 คน ประธานและรองประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.โพธิ์ศรี จำนวน 2 คน และผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการเก็บข้อมูลในการประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

2. แบบประเมินแผนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใช้ในการเก็บข้อมูลในการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศในชั้นเรียนของครูผู้ดูแลเด็กมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.43-0.58 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

3. แบบสังเกตการสอนของครูใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการนิเทศในชั้นเรียนและการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายและพรรณนาวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2555-15 ธันวาคม 2555 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 17-18 ตุลาคม 2555 ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์
2. การนิเทศแบบคลินิก ระหว่างวันที่ 22 ตุลาคม-15 ธันวาคม 2555 ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกต แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาแยกประเภทเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้หลักการตรวจสอบข้อมูลหลายมิติ

2. การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล ใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบหลายมิติ คือ

2.1 มิติบุคคล เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากคณะบุคคล 3 ฝ่าย ประกอบด้วย ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 5 คน วิทยากร จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการและ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย จำนวน 20 คน

2.2 มิติวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการตรวจสอบด้วย คือ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี

2.2.1 การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมของครูผู้ร่วมวิจัยในขณะประชุมเชิงปฏิบัติการหรือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะครูกำลังสอนแบบบูรณาการ

2.2.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้กับครูหลังจากการเขียนแผนการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.2.3 แบบบันทึกการนิเทศ เป็นการบันทึกข้อมูลการนิเทศแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แบบประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้และแบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการนำไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินของ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554)

3.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการสอนไปวิเคราะห์เชิงบรรยายและพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Technique) และใช้แบบสัมภาษณ์พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กส่วนมากไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย ทำให้ขาดความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย

2. แนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแบบคลินิกเพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการเขียนแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างครบทุกขั้นตอนคือด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา) กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

3. การประเมินการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเขียนแผนการจัดการประสบการณ์แบบบูรณาการพบว่าครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้

การเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ	$\bar{x}$	S.D.
1. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.69	0.39
2. สาระการเรียนรู้	4.80	0.39
3. กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้	4.73	0.54
4. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.63	0.50
5. การวัดและประเมินผล	4.81	0.38
รวม	4.72	0.44

3.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พบว่าครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ	$\bar{x}$	S.D.
1. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	5.00	0.00
2. กิจกรรมสร้างสรรค์	4.85	0.25
3. กิจกรรมเสริมประสบการณ์	4.75	0.48
4. กิจกรรมเกมการศึกษา	4.80	0.48
5. กิจกรรมเสรี	4.90	0.22
6. กิจกรรมกลางแจ้ง	4.80	0.45
รวม	4.85	0.31

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักการวิจัย 4 ขั้นตอน พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จึงทำให้ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย ขาดทักษะในการจัดประสบการณ์ทั้งเนื้อหาและวิธีการครูมีปัญหาในการควบคุมชั้นเรียน การผลิตสื่อและการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ ตลอดจนไม่เข้าใจวิธีการวัดและประเมินความพร้อม อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ดี ผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการฝึกอบรมการนิเทศที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอทำให้ไม่มีแนวทางจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย จึงควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐภูมิ เล็กถวิลวงศ์ (2546) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรีด้านบุคลากร พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่คือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์ให้เด็ก รองลงมาคือครูที่เลี้ยงเด็กเปลี่ยนงานบ่อย บุคลากรไม่เพียงพอ ได้รับเงิน

ค่าจ้างไม่ต่อเนื่อง ไม่ชัดเจนในเรื่องสังกัด ขาดการดูแลจากองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากพื้นที่อยู่ไกลและไม่เข้าใจการจัดการศึกษา การแบ่งหน้าที่การประสานงานยังไม่ชัดเจน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอพือชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วางแนวทางในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็ก ดำเนินการโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาผู้ร่วมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการและนำแผนพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปจัดกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรมในชั้นเรียนได้ โดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย มาบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจและเทคนิควิธีการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นเวลา 2 วัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา ชินสี (2552) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียน ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการผลิตสื่อแก่ครูผู้ดูแลเด็ก โดยเน้นการผลิตสื่อจากวัสดุอุปกรณ์ที่หาง่าย ราคาไม่แพงและมีในท้องถิ่น เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายที่จะจัดซื้อสื่อซึ่งมีราคาแพง ช่างแพ่ง ด้านกระบวนการผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรศึกษานโยบายการศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายด้านการจัดการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อจะได้นำมากำหนดเป็นนโยบายและใช้ในการวางแผนบริหารจัดการศึกษาให้มีความชัดเจน ด้านการจัดประสบการณ์และด้านการประเมินพัฒนาการ ควรสร้างองค์ความรู้ให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเพื่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลากหลายแนวทางและครอบคลุมบุคลากรทุกคน ส่วนด้านการนิเทศและติดตามการปฏิบัติงาน ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องหลักการนิเทศและขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศร่วมจัดทำแนวทางหรือคู่มือสำหรับการนิเทศให้มีความชัดเจนและกำหนดใช้เป็นแนวทางเดียวกันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอพือชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อภิปรายผลดังนี้

3.1 ผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอพือชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งพัฒนาด้วยกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นเวลา 2 วัน และการนิเทศการสอนการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นรายบุคคล พบว่า สามารถพัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 4 คน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการระดับปฐมวัยและการเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการครอบคลุมการจัดประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 กิจกรรมที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเป็นกลยุทธ์ที่เน้นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์จากการบรรยาย สาธิตและการปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานในองค์กรสำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการระดับปฐมวัยและการเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาครู เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญและเจตคติที่ดีต่อการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ทำให้เกิดความรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามกรอบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา แก้วจันทา (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล หนองบัวลาย อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการดำเนินการโดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถพัฒนาผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้

3.2 ผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอพือชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งพัฒนาด้วยกลยุทธ์การนิเทศแบบคลินิก ดำเนินการ 2 วนรอบ

โดยผู้วิจัยและวิทยากรร่วมกันกำกับดูแล ชี้แนะ และปรับปรุง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ บูรณาการสำหรับเด็ก ปฐมวัย พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 4 คน มีความมั่นใจและ สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็ก ปฐมวัยได้ตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม ซึ่งสอดคล้อง การงานวิจัยของ สุภัญญา แก้วจันทรา (2552) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล หนองบัวลาย อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การอบรม เชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนากลุ่มผู้ร่วมศึกษา ค้นคว้าให้สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบบูรณาการที่เขียนไว้ไปใช้สอนจริงในชั้นเรียนได้ มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ บูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ สว่างจิตร์ วิเศษ (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนเทศบาล 7 เทศบาลอุดรธานี อำเภอมือง จังหวัด อุดรธานี พบว่า ครูมีความมั่นใจสามารถจัดหน่วยการเรียนรู้ เขียนแผนการเรียนรู้และนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อศึกษา สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ทุกคน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยทำให้ได้ข้อมูลจากสภาพ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริงและได้แนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
2. หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการ ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้วิทยากรที่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่องการสอนแบบบูรณาการเพื่อจะทำให้ครู มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการทั้ง 6 กิจกรรมโดยการบูรณาการกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมใน 1 วัน
3. หน่วยงานต้นสังกัดควรนิเทศการจัดการเรียน การสอนของครูอย่างใกล้ชิดและคอยแนะนำให้คำปรึกษาและ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
4. ครูผู้ดูแลเด็กควรใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทั้ง 6 กิจกรรมโดยใช้

สื่อและวัสดุที่มีในท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจใน การจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคใน การจัดการเรียนการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก
2. ควรวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้เกิดแนวทางในการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อพร้อม ก้าวสู่อาเซียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรรยา ชินสี. (2552). **แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาญชัย อาจันสมจารย์. (2548). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- ณัฐภูมิ เล็กถวิลวงศ์. (2546). **ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พลอยพัชชา อามาตย์. (2552). **การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าจิว อำเภพลพ จังหวัดขอนแก่น สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าจิว**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี. (2554). **สมุดรายงานการประเมินตนเอง**. ร้อยเอ็ด : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี.
- สมิต สัจฉกร. (2546). **เทคนิคการประสานงาน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สายธาร.

สว่างจิตร์ วิเศษ. (2556, มกราคม-เมษายน). “การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโรงเรียนเทศบาล 7 เทศบาลอุดร อำเภอมืองจังหวัดอุดร,” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 3(1) : 93-99.

สุกัญญา แก้วจันลา. (2552). การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหนองบัวลาย อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุรสาสินี ประจำเมือง. (2551). การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุพร สามัตถิยะ. (2547). การพัฒนาครูพี่เลี้ยงด้านการจัดประสบการณ์ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดสว่าง (กุดน้ำใส) อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักประสานงานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2547). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : วิทยุชุมชน.

Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner*. (2nd ed.). Geelong : Deakin University Press.